

ПРОЯВИ СЕКСИЗМУ Й АНДРОЦЕНТРИЗМУ В ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ

Сексизм – це дискримінація за ознакою статі, яка проявляється у вигляді гендерних упереджень, стереотипів, обмежень, нерівних можливостей і несправедливого ставлення. Сьогодні, на жаль, сексизм постійно проявляється в усіх сферах життя, і зокрема в професійному спілкуванні. Статева дискримінація може бути відкритою, наприклад, у формі образ чи насильства, або прихованою, наприклад, у формі презирства чи обмеження можливостей [1].

Значну увагу дослідженню сексизму у своїх роботах приділяли феміністи та феміністки, політики і політикині, соціологи та соціологині з усього світу, а саме: Робін Елі, Олександра Голуб, Тамара Марценюк, Майкл Кімел, Мерилін Лоден, Сімона де Бовуар, Андреа Дворкін [2].

Людей, які підтримують сексистські ідеї, називають сексистами. Такі явища, як маскулінізм (рух за усунення сексистського та стереотипного ставлення до чоловіків) і фемінізм (рух за усунення сексистського та стереотипного ставлення до жінок) відіграють важливу роль у подоланні сексизму.

Андроцентризм – це свідомо чи несвідомо практика розміщення маскуліності або чоловічої перспективи в центрі усталених поглядів на світ, культуру та історію людства, водночас культурно маргіналізувати жіночність.

У професійних стосунках у нашому суспільстві часто можна побачити сексистські тенденції. У більшості випадків особисті упередження людей впливають на формування їхніх очікувань і стереотипів. Яскравим прикладом сексизму є ставлення в професійних колах до працюючих матерів і навіть потенційних матерів, яких не хочуть брати на роботу. Дослідження Робіна Елі свідчить, що керівники часто вважають, що співробітниця, яким потрібен час, щоб доглядати за дітьми, недостатньо зацікавлені у своїй роботі.

Прикладом сексизму та відкритого андроцентризму є спілкування на роботі між чоловіками та жінками. Жінки часто стикаються з такими явищами, як «менсплейнінг» та «ментераптінг», переслідування, домагання на роботі, зневага до їх знань та непристойними жартами. Це призводить до толерування насильства, переважно стосовно жінок і дівчат.

Особливого значення набуває питання подолання сексизму й формування гендерної культури в учнівської та студентської молоді – головного людського ресурсу країни, від рівня розвитку якого залежатиме її існування й поступ як правової та демократичної держави. Завдяки локальним гендерним ініціативам в українському суспільстві утверджується ідея прав та свобод людини, що базується на принципах гідності та рівності, поваги і взаємоповаги в різних сферах, починаючи від сім'ї і родини й до відносин у суспільстві, політиці, економіці тощо. Мета гендерної стратегії – забезпечити комплексне впровадження гендерної рівності та недискримінації вітчизняної системи освіти та визначити шляхи спрямування розвитку освіти на системне дотримання гендерного підходу, що забезпечуватиме відповідність вітчизняної освіти світовим демократичним засадам [1].

Отже, рівність прав жінки і чоловіка має забезпечуватися: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними

заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям.

Література:

1. Рекомендація CM/Rec (2019)1 Комітету міністрів державам-членам щодо запобігання сексизму та боротьби з ним. URL: <https://rm.coe.int/1680968561>.

2. Сексизм: Помітити. Назвати. Припинити. #StopSexism #MeToo. URL: <https://human-rightschannel.coe.int/stop-sexism-en.html>. «Colloquium-journal» #4(127), 2022 / PSYCHOLOGICAL SCIENCES 37

Під керівництвом: доц. каф. КТР,СіГН, Н.В. Ротової